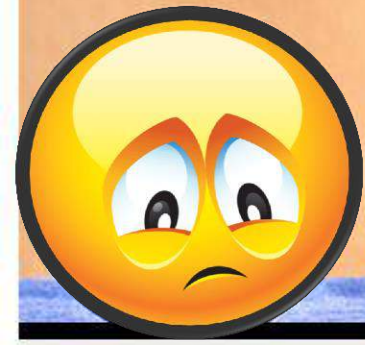

**epresyon
iyabet
emans**

Depresyon diyabet

Prof.Dr.Şevki ÇETİNKALP

**Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bilim Dalı
İZMİR**

Nedensel Birliktelik

Diyabet

Depresyon

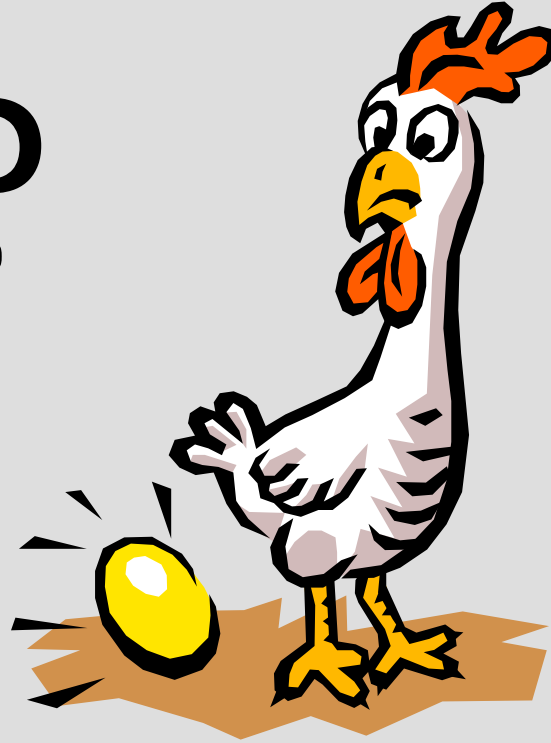

Hangisi önce gelir ?

Diyabet

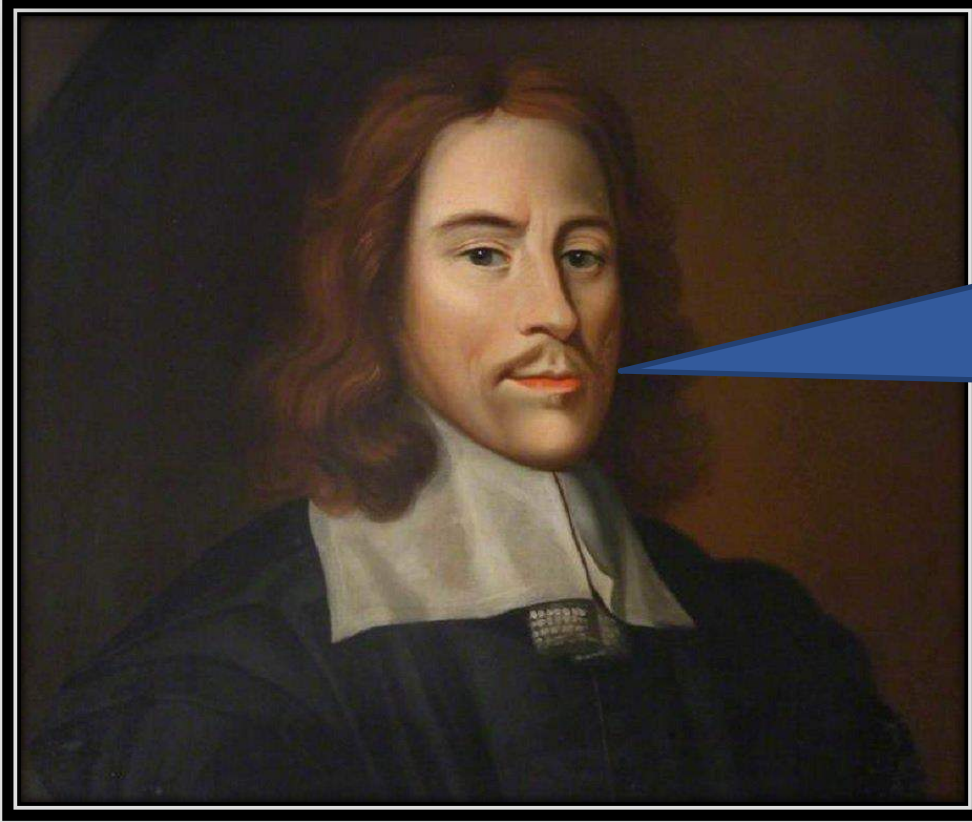
?

Depresyon

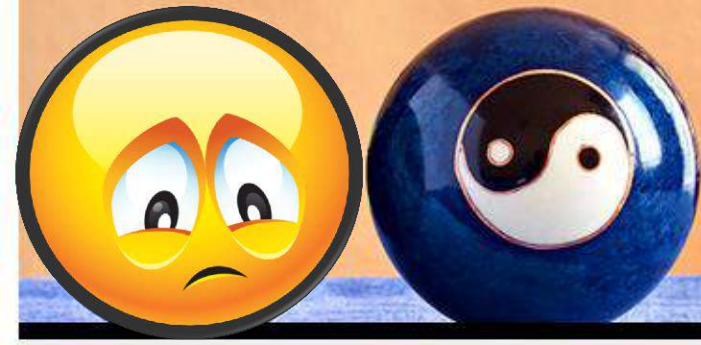

Thomas Willis (1621-1675)

Diyabet sıklıkla
önceden yaşamında
stres ve üzüntü yaşamış
bireylerde ortaya çıkar

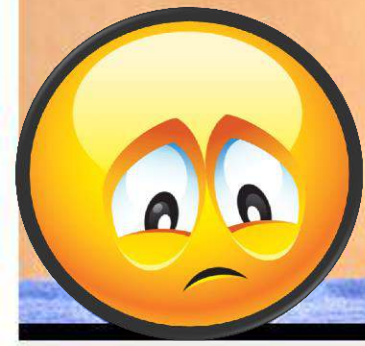

Tip 2 Diyabet Risk Faktörleri

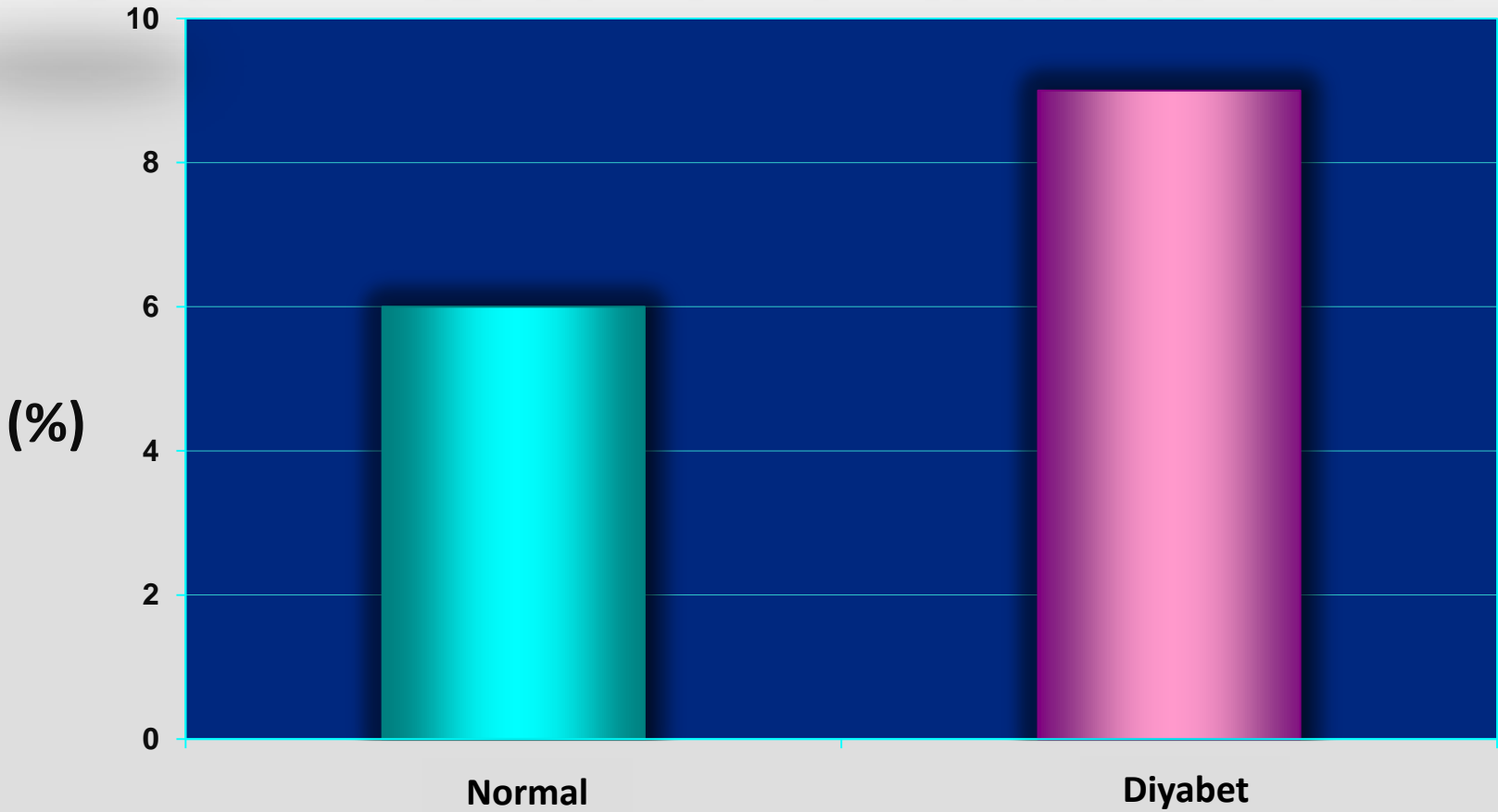
Yıl 1892

- Heredite
- Etnik grup
- Sosyal sınıf
- Adiposite
- Sosyal yaşam
- SSS Lezyonu
- Çevresel
- Enfeksiyon
- KC bozukluğu

- Fazla hoşgörülü olmak
- Sinir gerginliği
- Üzüntü

Yetiřkinlerde Major Depresyon Prevalansı (%)

Anderson RJ. Diabetes Care 2001; 24: 1069–78
Egede LE. Diabetes Care 2003; 26: 104;
Kessler RC. JAMA 2003; 289: 3095

Depresyon

Diyabet

Ađır Depresyonlu Bireyler

**13 Yıl Prospektif
(ECA Program-USA)**

2.2

Yaş, Cinsiyet, Irk, BMI düzeltilmiş

KAT

8 Yıl Prospektif

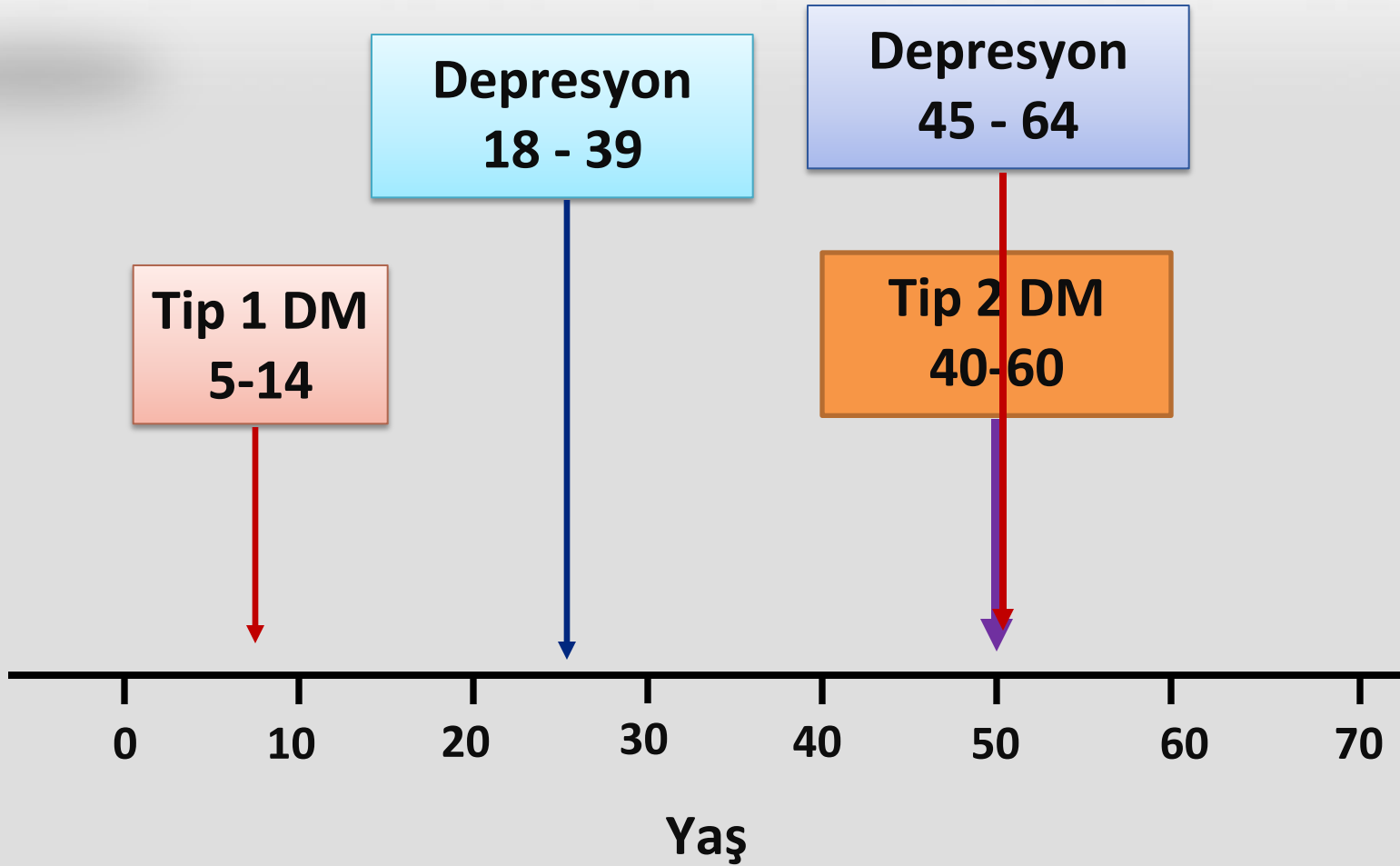
(Workplace Follow-up Study-Japonya)

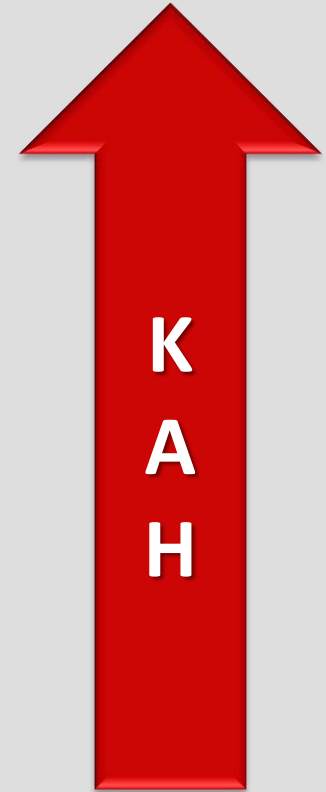
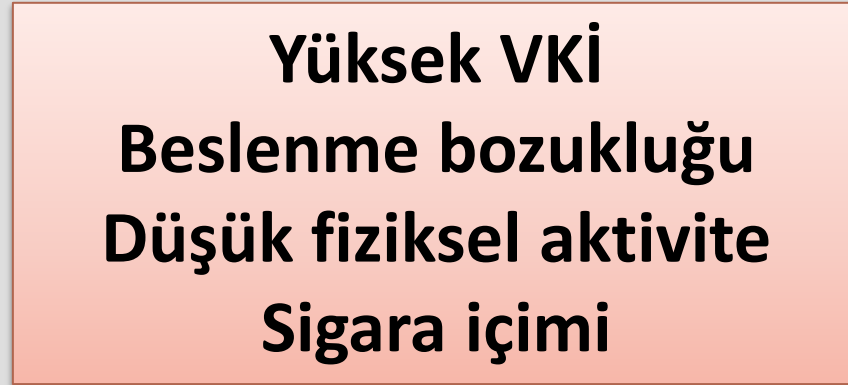

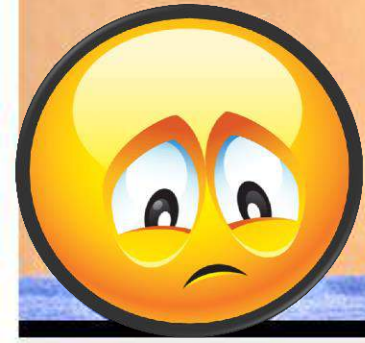
2.3

Diyabet ve Depresyonun Başlama Yaş Ortalaması

Ortak Yakınma

Yorgunum,
uykum ve
iřtahım bozuk

Diyabetli Birey

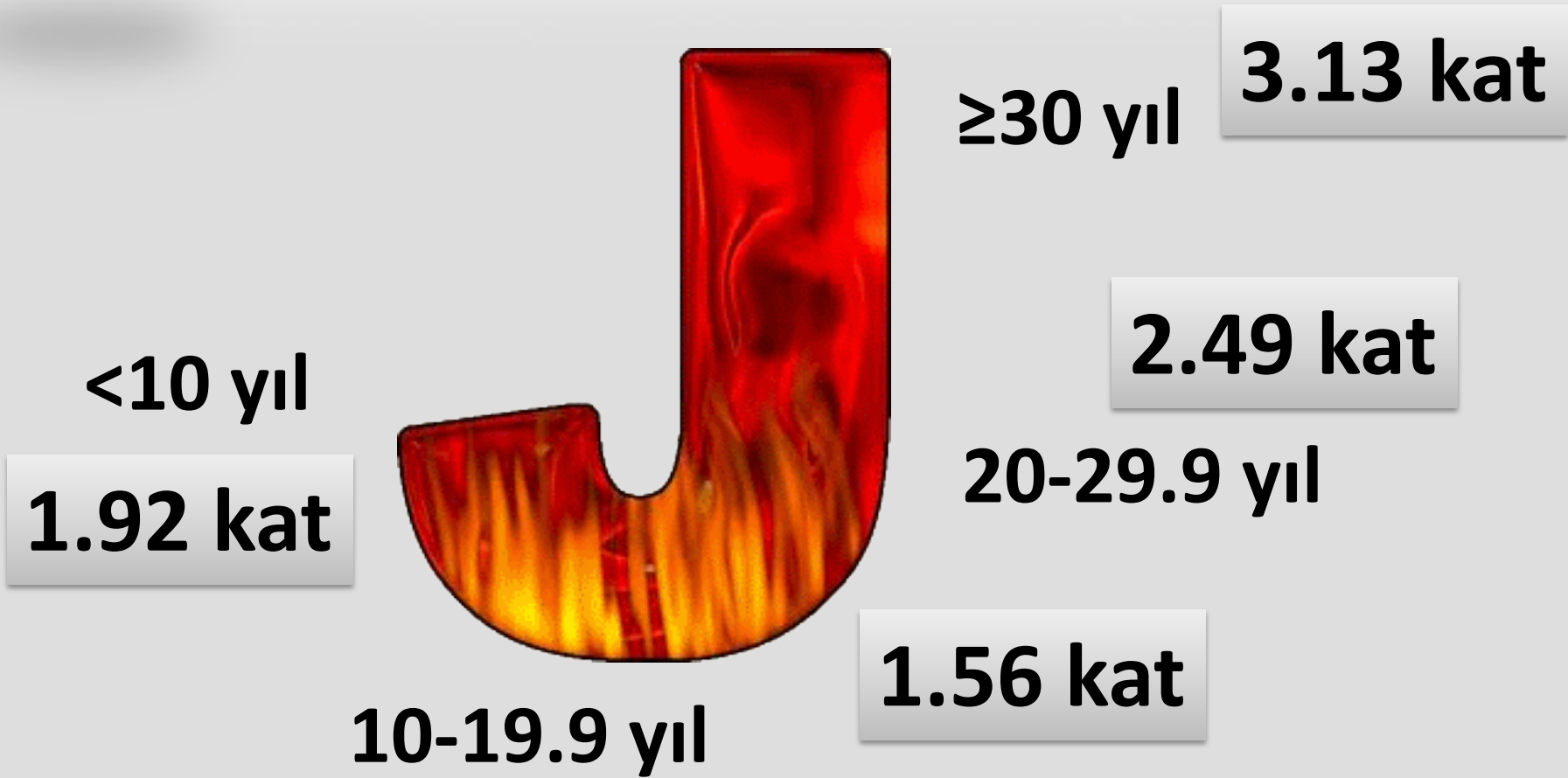

Depresif Birey

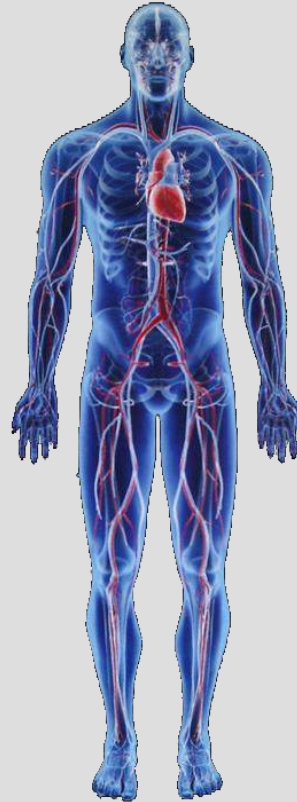
Diyabet Süresi ve Depresyon

Major Depresyon

% 25
Makrovasküler
Komplikasyon

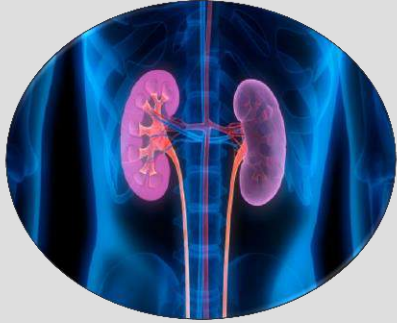
% 36
Mikrovasküler
Komplikasyon

Depresif Diyabetli Bireylerde Artan Riskler

7.3 yıl izlem, 180.343 olgu

%20

%35

%24

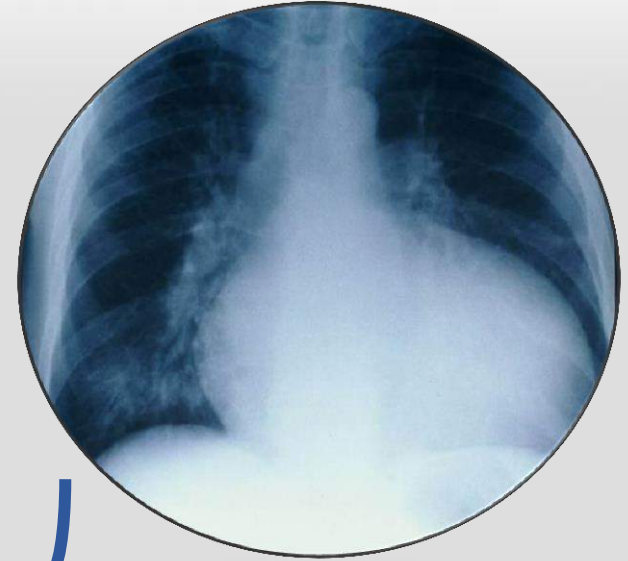

%25

Diyabetli ve KVH olan olgunun kullandığı ilaçlar

DM Tip 2

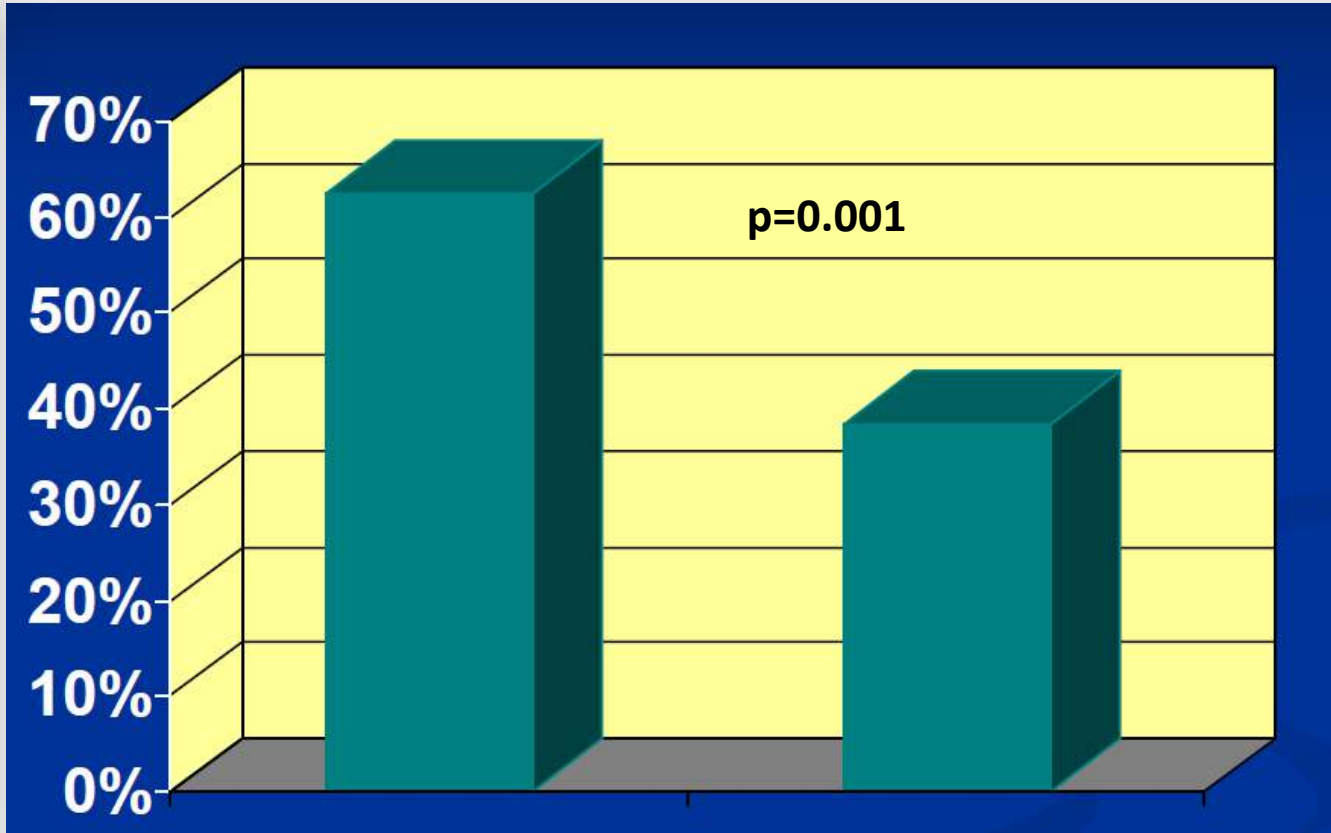
KKY

% 51

Depresif Mizaç

DM ve Major Depresyon: Kardiyak Risk Faktörleri

% >3 fazla kardiyak risk
faktörü bulunma

Major Depresyon (+)

Depresyon (-)

Myokard İnfarktüs Riski

7 yıllık takip

**Tip 2 DM
+
Depresyon**

% 82

Tip 2 DM

% 30

**Major
Depresyon**

% 30

Large VA Study Scherrer-2011

**Kan şekerini kontrol altında,
bir aralıkta tutmanın
verdiği stres**

AKŞ

TKŞ

A1c

Hasta ile Doktor Arasındaki Gerilim

Neden yapmıyorsun !

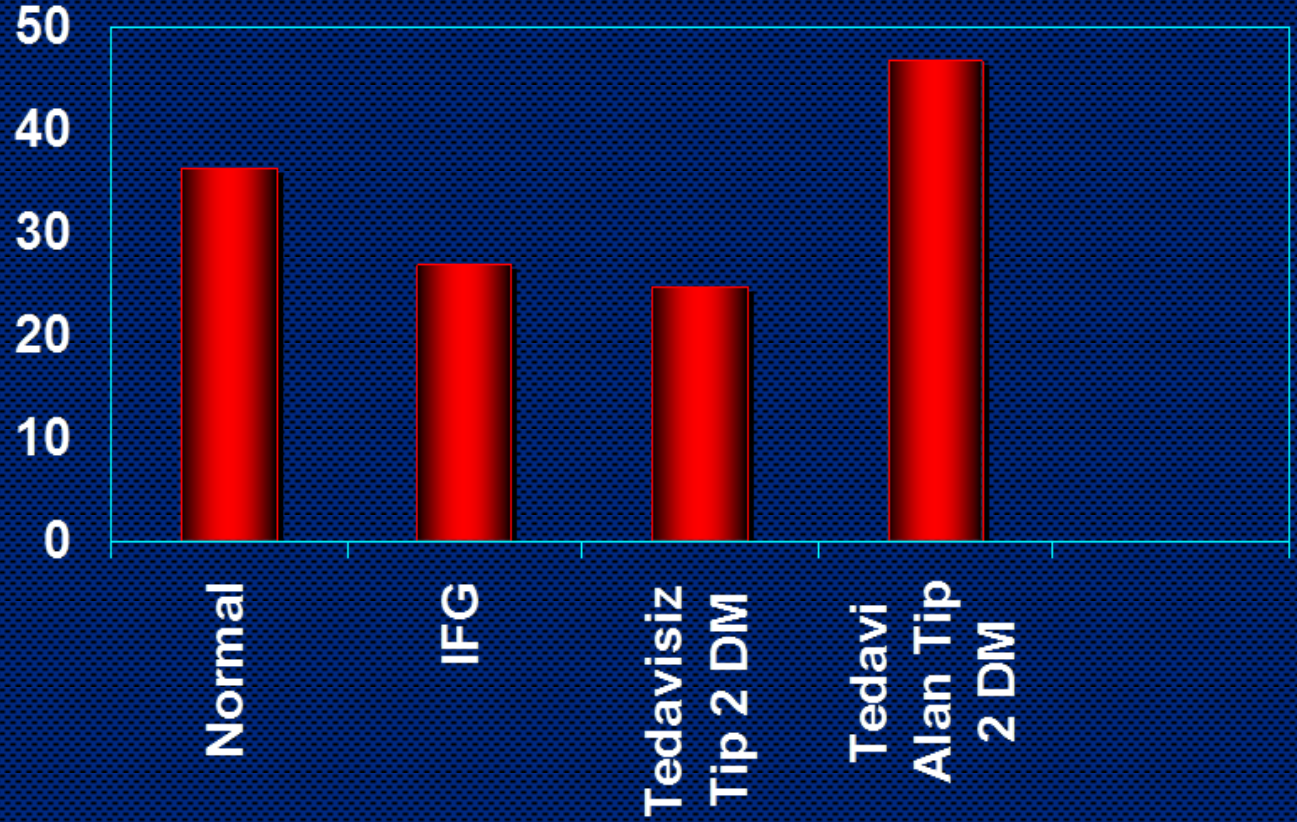
**Gözün kanar !
Ayağın kesilir !
Kalp krizi olur !
Ölürsün !**

Neden yapmıyorsun !

Diyabet ve Depresyon Sıklığı

Depresyon Hızı
(1000 Hasta Yılı)

Çekirdek İnanç

Tip 1 DM

'Diyabetli olmaktan nefret ediyorum'

Tip 2 DM

'Diyabetli olmayı umursamıyorum'

Uygunsuz Varsayım

Tip 1 DM

' Herkes içinde kan şekerimi kontrol edersem; ilaç kullandığımı düşünecekler '

' Hipoglisemiye girersem, aşağılanacağım ve kimse bana yardım etmeyecek '

Tip 2 DM

' Eğer insüline başlarsam, bu benim sonum olacak '

'Kan şekerlerimi kontrol etsem bile, yine de komplikasyonlar oluşacak.'

Gelişen Durum

Tip 1 DM

Kan şekeri kontrolü yapmama
İnsülin atlama

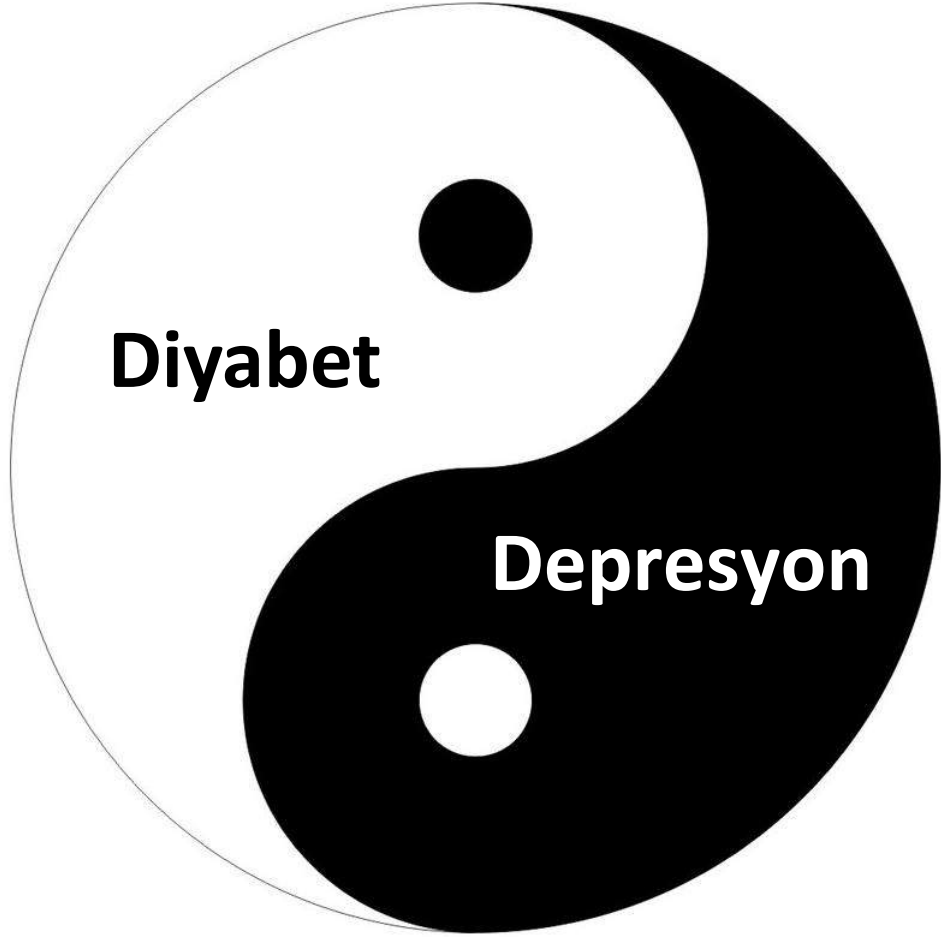

Tip 2 DM

Reçete edilen ilaçları içmeme

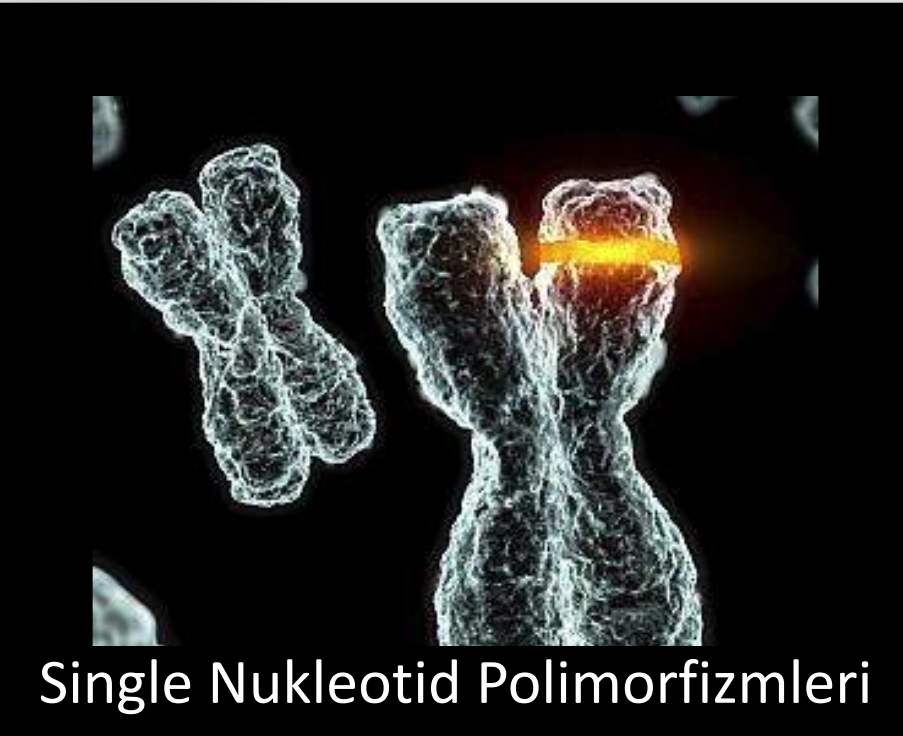
'Diyet ve yaşam tarzı öğütlerine uymamak'

Anksiyete, Depresyon

Genetik ve Epigenetik Yollarda Benzerlik

Single Nukleotid Polimorfizmleri

Diyabet

Depresyon

Diyabet ve Depresyon

Düşük Doğum Ağırlığı

Hay sizin biliminize
Daha doğarken moralimi
bozuyorsunuz ! **Hem**
diyabet olacam hem
depresyona girecem ha !
Size inat

Çocukluk çağı travmaları erişkin sağlığını tahmin ettiriyor.

- 1934-1944 yılları arasında
- İkinci dünya savaşı sebebiyle ailelerinden ayrılmış 320 çocuk (ortalama yaş 5)
- 60 yıl sonra
- Ailelerinden ayrılmamış olanlarla karşılaştırılıyor

Depresif semptomlar **1.7 kat**

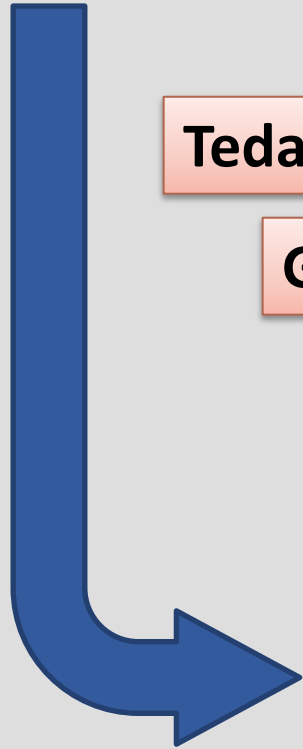
Tip 2 Diyabet **1.4 kat**

KVH ve HT **2 kat**

Depresyon

Semptomlarda artış

Tedavi planına uyumun azalması

Glukoz kontrolünde bozulma

Komplikasyonlarda artış

Genel iyilik halinde azalma

Kötü Kontrollü Diyabet

Depresyon ve Diyabet İlişkisi

Diyabet

anormal NA ve Serotonin düzeyleri

İnsülin duyarlılığında
bozulma

kortizol artışı

enerji kaybı

anksiyete

intihar düşüncesi

iştah değişikliği

Depresyon

Diyabetli ve KVH olan olgunun kullandığı ilaçlar

Antiaritmikler

- Lidokain
- Verapamil
- Digoxin
- Amiodarone
- Mexiletin

Antihipertansifler

- Beta bloker
- Metil dopa
- Kaptopril, Enalapril
- Diüretikler
- Metil dopa

Antianjinaller

- Diltiazem
- Nitratlar

İnoptroplar

- L-dopa
- Amrinone

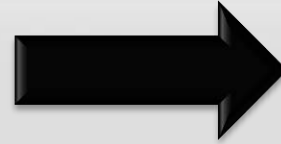
YAN ETKİLERİ

Psikoz ve Depresyon

Diyabet ve Depresyon İlişkisi

Depresyon tedavisi

Antidepresan ilaç

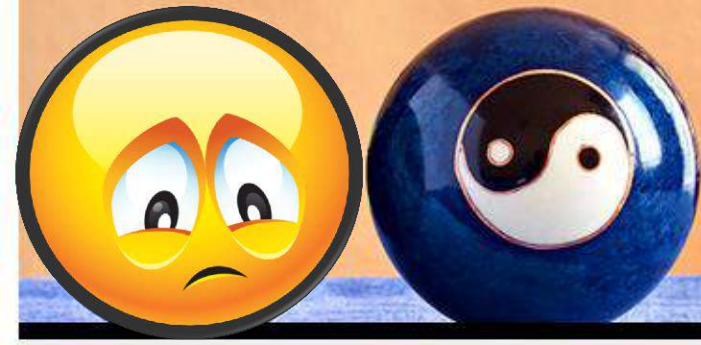
Kısa dönem

Uzun dönem

Diyabet
Regülasyonu

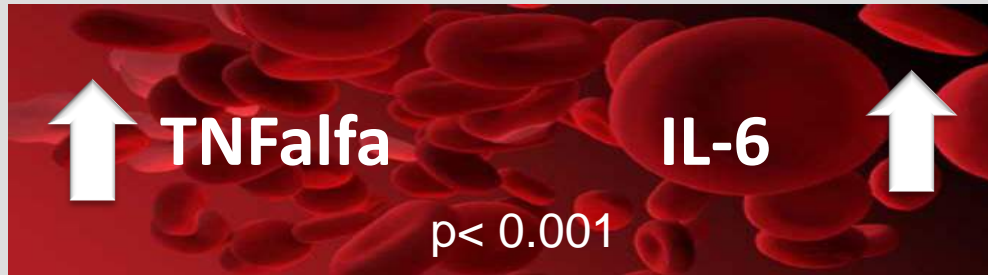

Diyabet ve Depresyon İlişkisi

Depresyon (+)

Depresyon (-)

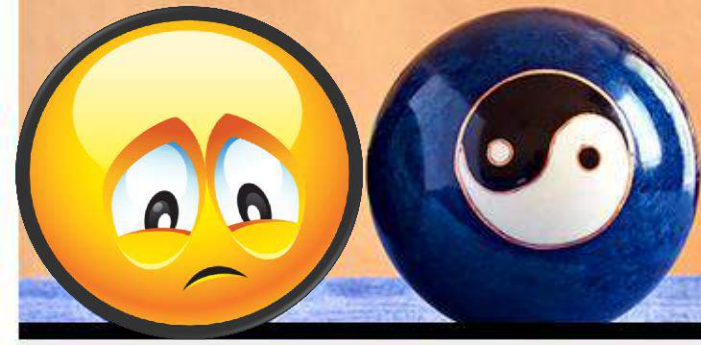

Diyabet ve Depresyon İlişkisi

**Yeni Tanı Tip 2DM+
Depresyon (+)**

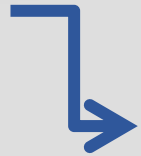
**Yeni Tanı Tip 2 DM +
Depresyon (-)**

Diyabet ve Depresyon İlişkisi

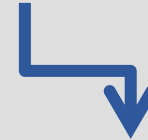
Sitokin Aracılı İnflamasyon

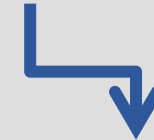
HPA aksında
aktivasyon

Beyinde
oksidatif stres

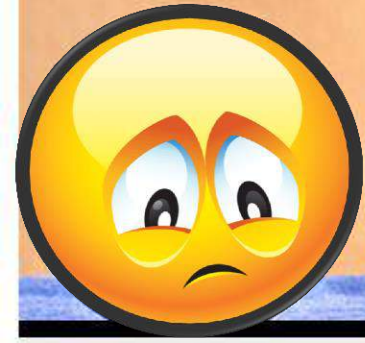

Triptofan-kynürenin Yolağı

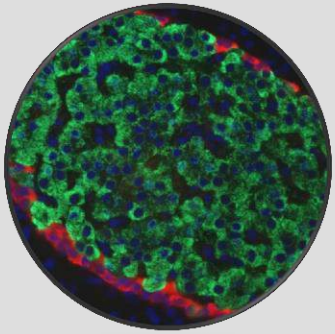
Serotonin Yapımında

Diyabet ve Depresyon İlişkisi

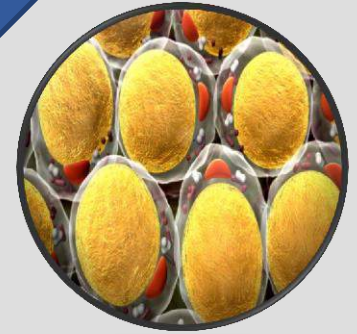
Sitokin Aracılı İnflamasyon

Beta hücre
Apopitozu ↑

İnsülin
Rezistansı

Diyabet ve Depresyon İlişkisi

Tip 2 DM (+)
Uyku Apne (+)

**Clock Gen
Bozukluğu**

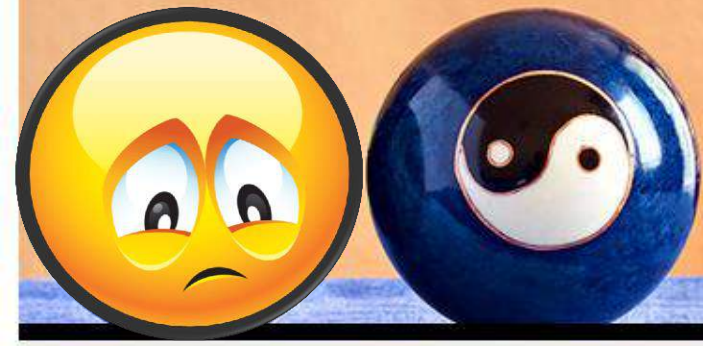
**Sirkadiyen
Ritmin
Bozulması**

Depresyon (+)
Aşırı Uyku Süresi (+)

Sitokin Aracılı İnflamasyon

Prather AA et al. J Psychiatr Res 2015;60:95-102
Reutra S et al. Ann N Y Acad 2014; 1311:151-73

ACABA ?

Anti-inflamatuvar ajanlar

Diyabeti önler mi ?

Depresyonu önler mi ?

Depresyon

**HPA aks
Hiperaktivitesi**

Kortizol

İnsülin Rezistansı

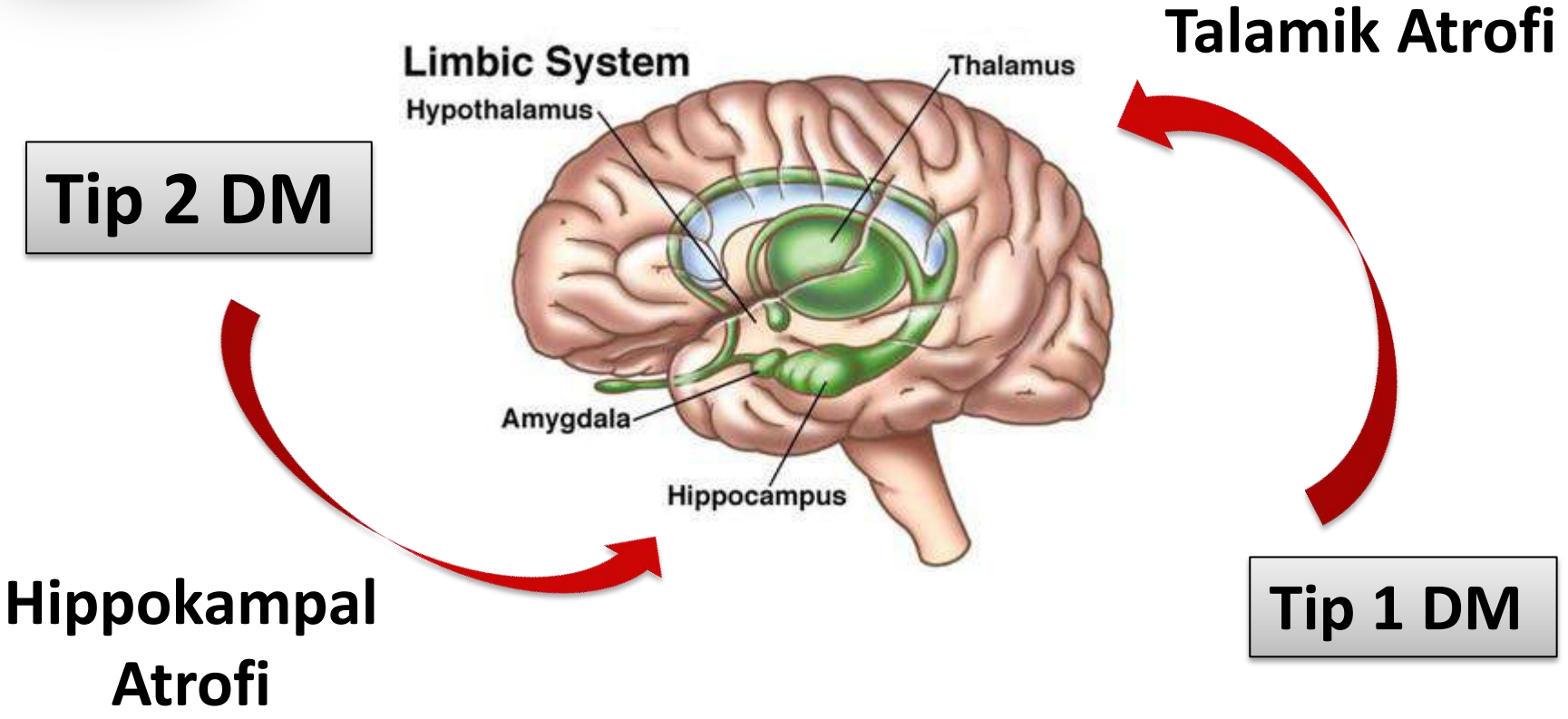

Tip 2 Diyabet

Limbik Sistem ve Diyabet

Depresyon

HPA aks
Hiperaktivitesi

SSS
Aktivasyonu

Katekolaminler

Kortizol

IL-6

İnsülin Rezistansı

FFA ↑
Hippokampal
atrofi

Tip 2 Diyabet

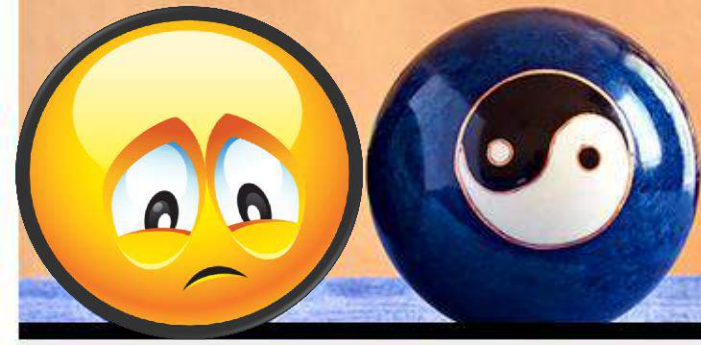

ACABA ?

Pioglitazon veya Metformin

Depresyonu önler mi ?

Tip 1 Diyabet ve Depresyon ?

GAD antikoru GABA sentezini etkileyebilir

Oksipital ve Prefrontal kortekslerde GABAerjik nöronların azalması

GABA

2 pik: - Tanı yılında
- 10 yıl sonrası

Depresyon için marker var mı ?

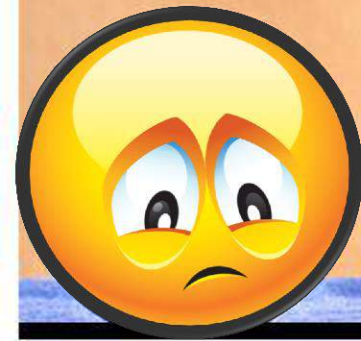
Tip 1 DM

< 20 yaş

Apo B

Depresif semptomlarla korele

Geçmişini bilmeyen, geleceğini bilemez !

Genetik Faktör

Çocukluk Sıkıntıları

Yetişkin Sıkıntıları

İmmünte ve İnflamasyon

HPA Aksında Regülasyon Bozukluğu

In-utero Stres ve Beslenme

Sağlıksız Yaşam Tarzı

İnsülin Rezistansı
Beta hücre apoptozu
Hippokampal Atrofi
Endotelial Disfonksiyon
Sirkadiyen Ritm Bozukluğu

Depresyon

Tip 2 Diyabet

KVH

Demans

Diyabette Depresyon Tedavisinin Yararları

Daha İyi
Ruh Hali

Fiziksel Aktivitede
Artış

Daha İyi
Uyku

Daha İyi
İş Performansı

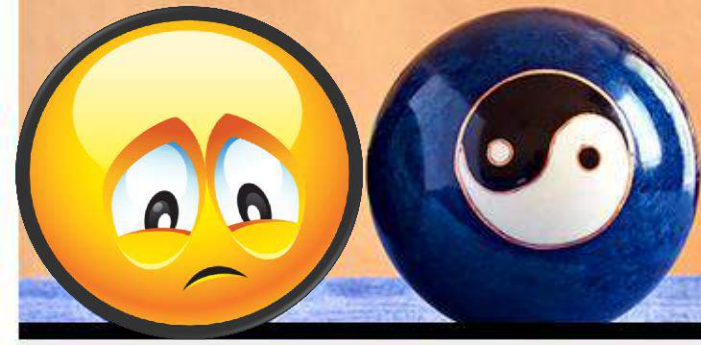
Daha İyi
Beslenme

Daha İyi
Sosyal Etkileşim

Daha İyi
Sexüel Aktivite

Diyabeti kontrol etme
Daha az komplikasyon

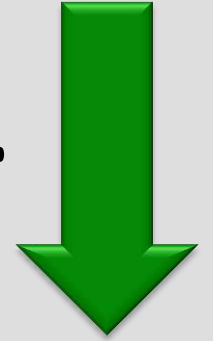

Bariatrik Cerrahi ve Depresyon

**Cerrahi Sonrası
Depresyonda
Prevalansı**

%74

Sevdiklerinize
GÜL 🌹 verin...
Gülünüz yoksa
GÜL ÜVERİN 😊...

Hız. Mevlana

Teşekkür eder;
Sağlıklı günler dilerim.

Şevki Çetinkalp